

M. Ingelse;
Verbinden door wijsheid;
Onderzoek naar de invloed van filosofische gesprekken op het groepsklimaat.

Samenvatting

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van basisschool de Vossenburch te Middelburg. Aanleiding voor dit onderzoek is dat leerlingen moeite hebben met het luisteren naar elkaar en het respecteren van elkaars mening. Hierdoor ontstaan geregeld conflictsituaties, die geen positieve invloed hebben op het groepsklimaat. De school zou graag zien dat leerlingen naar elkaar luisteren, elkaar helpen en op deze wijze nog meer een groep vormen. Daarnaast wil de school de leerlingen handvatten bieden om zich beter te kunnen uitdrukken in sociale situaties. Daarbij staat voorop dat de leerlingen openstaan voor elkaars meningen en elkaars ideeën leren accepteren. De interventie die hierbij wordt ingezet, is het voeren van filosofische gesprekken in de groepen zeven en acht. Dit gebeurt aan de hand van de methode *'Kunnen robots bang zijn?'* (Booy, 2016). Door middel van dit onderzoek zal er antwoord gegeven worden op de vraag: *In hoeverre beïnvloedt het houden van filosofische gesprekken aan de hand van de methode 'Kunnen robots bang zijn?' het groepsklimaat in de bovenbouw van basisschool de Vossenburch?*

Het betreft een combinatie van kwalitatief en kwantitatief onderzoek, waarbij het onderzoek type toetsend is. Het ontwerp van het onderzoek is pre-experimenteel met een explorerend karakter. De onderzoekseenheden zijn 48 leerlingen uit groep zeven en acht van basisschool de Vossenburch. De data zijn verzameld door middel van enquêtes en diepte-interviews.

De belangrijkste resultaten van dit onderzoek zijn dat de lessen filosofie een positieve invloed hebben op het klassenklimate. De onderlinge relaties zijn goed en leerlingen voelen zich bij de groep horen. De leerlingen vinden dat het groepsklimaat na de lessen filosofie bijna niet beïnvloed wordt door negatieve factoren. De meest storende factoren voor het groepsklimaat zijn roddelen, ruzie en schoppen/slaan. Volgens de leerlingen hebben filosofische gesprekken een positief effect op de veiligheid, het respect naar elkaar en de relaties binnen het groepsklimaat. Door de leerlingen wordt tevens aangegeven dat het bij filosoferen vooral gaat om het dialogiseren met elkaar en dat de cognitie hierbij ontwikkeld. Het blijft echter zeer lastig sluitende uitspraken te doen over de relatie tussen het positief ervaren klassenklimate en het effect van de lessen filosofie hierop. Het is goed mogelijk dat de lessen filosofie hebben bijgedragen aan het verbeteren van het klassenklimate, maar om hier sluitende uitspraken over te doen zal verder onderzoek noodzakelijk zijn.

Abstract

This research was commissioned by primary school the Vossenburch at Middelburg. The research is motivated by the fact that pupils are struggling with their ability to listen closely to each other and to respect each other's opinion in class. Herby conflict situations occur frequently. The school would like to see that pupils listen to each other, help each other and to make sure they find their way in the group forming process. Besides, the school wants to teach their pupils some skills to be able to express themselves in a social situation in a more proper way. Most important is the fact that pupils show respect for the ideas and opinions of the other pupils and accept that they might differ from their own opinions. Al this will be set up by the following intervention: conducting philosophical conversations in group seven and eight. For this purpose, the lessons from the book *'Kunnen robots bang zijn?'* will be used for the intervention. This research will provide an answer to the research question: *to what extent keeping philosophical conversations influences using the method 'Kunnen robots bang zijn?'the state of the class climate in grade seven and eight of primary school the Vossenburch?*

This research is a combination of qualitative and quantitative study in which the inquiry type is evaluative. The design of this research is pre-experimental with an exploratory character. The research units contain 48 pupils from the seventh and eighth grade of primary school the Vossenburch. Data is collected by performing survey and interviews. The most important results will be described in the following paragraph.

The most important results of this research are that the lessons of philosophical conversations have a positive influence on the class climate. The mutual relationships are good and pupils feel that they are part of the group. The opinion of the pupils is that the class climate after the lessons of philosophical conversations is almost unaffected by negative factors. The most disturbing factors for the class climate are gossip, quarrels and fighting. According to the pupils philosophical conversations have a positive effect on safety, respect for each other and the relationships within the class climate. The pupils also indicate that in philosophy it is mainly about be in dialogue with each other and that the cognition is being developed. However, it remains very difficult to make conclusive statements about the relationship between the positively experienced class climate and the effect of the lessons philosophical conversations. It is possible that the lessons have contributed to the improvement of the class climate, but in order to make final statements, further research will be necessary.